

XXI-oji Jaunųjų mokslininkų psichologų konferencija

ŠIŲ LAIKŲ ŽMOGUS

2024 m. gegužės 10 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
21st Conference of Junior Researchers in Psychology
A PERSON OF OUR TIMES
May 10, 2024

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

ORGANIZACINIS KOMITETAS

| ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair: Rita Jakštienė

Nariai | Members: Greta Guogaitė,
Agnietė Kairytė, Momina Khalid Butt,
Justė Margevičienė, Dovilė Mikučionytė,
Miglė Rudytė.

Studentai | Students:

Rugilė Goštautaitė, Rūta Macijauskaitė,
Dalia Ustinavičiūtė, Gintarė Ušakovaitė.

LiPSA nariai | LiPSA members:

Evelina Laurynaitė, Silvija Žukaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

| SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkė | Chair: prof. dr. Roma Jusienė

Nariai | Members: prof. dr. Evaldas Kazlauskas,
prof. dr. Ilona Laurinaitytė, doc. dr. Antanas Kairys,
doc. dr. Greta Kaluževičiūtė-Moreton,
doc. dr. Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė,
doc. dr. Paulina Želvienė, dr. Lauryna Rakickienė.

KONFERENCIJOS GLOBĖJA

| PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

| CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

RĖMĖJAI

| SPONSORS

INFORMACINIS RĖMĖJAS

| INFORMATIONAL SPONSOR

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

<https://doi.org/10.15388/Proceedings.2024.43>

ISBN 978-609-07-1047-0 (Leidinio forma: Elektroninis - PDF)

Copyright © 2024 Authors. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

nerasta. Psichologinio atsparumo įverčiai tarp lyčių nesiskyrė. Subjektyviai suvoktų krizės epizodų pasekmių vertinimas ir psichologinis atsparumas statistiškai reikšmingai nesusiję ($p = 0,533$, $r = 0,087$).

Išvados. Krizės epizodus 20-29 metų amžiaus laikotarpyje patyrė daugiau negu pusė tiriamųjų. Daugiausiai patirta sunkumų kuriant artimus santykius ir ilgalaikes draugystes. Krizinius epizodus asmenys įvardijo kaip teigiamą gyvenimo patirtį.

Raktiniai žodžiai: Krizė, pasekmės, psichologinis atsparumas, jauno suaugusiojo amžius.

PAAUGLYSTĖJE PATIRIAMŲ STRESORIŲ, SOMATINIŲ SKUNDŲ IR PSICHOLOGINIO ATSPARUMO SĄSAJOS

Ugnė Elkimavičiūtė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. Paauglystėje pasireiškiantys fiziniai simptomai, pavyzdžiui, galvos, nugaros ar pilvo skausmai, silpnumo ir galvos svaigimo pojūčiai gali atsirasti dėl patiriamų stresinių išgyvenimų. Nepaisant to, vis dar trūksta žinių apie ryšius tarp šių simptomų atsiradimo paauglystėje bei konkrečių stresinių gyvenimo patirčių ir psichologinio atsparumo. Tyrimo tikslas - ištirti sąsajas tarp stresorių, somatinių simptomų ir psichologinio atsparumo paauglių tyrimo imtyje.

Metodika. Šis tyrimas yra platesnio Vilniaus universiteto Psichotraumatologijos centro vykdomo mokslinių tyrimų projekto „Stresas ir atsparumas paauglystėje“ dalis, kuriam atlikti gautas tyrimų etikos leidimas bei informuoti tėvų ir pačių tyrimo dalyvių sutikimai. Tyrime dalyvavo 104 paaugliai (55,8% merginų) iš įvairių Lietuvos mokyklų. Tyrimo dalyvių amžius svyravo nuo 16 iki 19 metų ($M = 17,37$, $SD = 0,99$). Tyrimo dalyviams buvo pateiktas savistatos klausimynų paketas. Paauglių psichologiniam atsparumui įvertinti buvo naudojama Psichologinio atsparumo skalės trumpoji versija (RS-14; Wagnild, 2009). Somatiniams skundams įvertinti buvo naudojamas Vaiko somatinių simptomų klausimynas (CSSI-8; Walker et al., 2009). Stresinėms patirtims nustatyti buvo naudojama Adaptacijos sutrikimo naujo modelio-8 skalės stresinių patirčių sąrašo vaikų ir paauglių versija (ADNM-CA-8; Kazlauskas, 2023). Tyrimo dalyviams taip pat buvo pateikta demografinių duomenų anketa.

Rezultatai. Nustatytos statistiškai reikšmingos teigiamos sąsajos tarp paauglių somatinių skundų bei šių stresorių patyrimo: mokyklos pakeitimo ($r_s = 0,19$; $p = 0,049$), paties sunkios ligos ($r_s = 0,26$; $p = 0,008$), nutrūkusios draugystės ($r_s = 0,21$; $p = 0,036$), išsiskyrimo su vaikinu ar mergina ($r_s = 0,28$; $p = 0,005$), didelių konfliktų šeimoje ($r_s = 0,27$; $p = 0,006$), sunkumų ir nesėkmių mokantis mokykloje ($r_s = 0,39$; $p < 0,001$). Taip pat buvo nustatyta statistiškai reikšminga neigiama sąsaja tarp psichologinio atsparumo ir somatinių skundų ($r = -0,29$; $p = 0,003$).

Išvados. Tyrimo rezultatai parodė tendencijas, kad paauglystėje išgyventi stresoriai yra susiję su intensyvesniais somatiniais simptomais, o didesnis psichologinis atsparumas yra susijęs su šių simptomų sumažėjimu. Norint išsamiau ištirti šias sąsajas, reikia atlikti tolesnius tyrimus didesnėse paauglių imtyse.

Darbo vadovė – dokt. Agnietė Kairytė.

Raktiniai žodžiai. Stresinės patirtys, somatiniai skundai, psichologinis atsparumas, paauglystė.